Petőfi Sándor összes művei. Kritikai kiadás. Költemények 6.

2025/02/11
2025/01/31

A kötetet **2025. február 11-én** 17 órakor mutatjuk be az **Országos Idegennyelvű Könyvtárban.**

[1]

Az MNMKK OSZK és az Universitas Kiadó társkiadásában, a Magyar Kultúráért Alapítvány támogatásával megvalósult nemzeti klasszikusunk, **Petőfi Sándor versei kritikai kiadásának utolsó, 6. kötete.**

A kötet bemutatójának helyszíne:
az **Országos Idegennyelvű Könyvtár** [2] épülete

(1056 Budapest, Molnár utca 11.) [3],

időpontja pedig **2025. február 11., kedd 17 óra.**

A kerekasztal-beszélgetés résztvevői Fried István, Hargittay Emil, Hermann Róbert, Kecskeméti Gábor, Lipthay Endre, Szilágyi Márton.

Közreműködik Csörsz Rumen István.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk!

Meghívó [4]
FB-esemény [5]

A kötet már kapható a nemzeti könyvtár könyvesboltjában. [6]

[7]Petőfi Sándor összes verses művének kritikai kiadása most érkezett el életének utolsó két évében, 1848-ban és 1849-ben született alkotásaihoz. Ezek között nemcsak a forradalom és szabadságharc eseményeire reflektáló, közismert lírai és agitációs költemények találhatók meg, hanem egy jelentős epikus mű is, *Az apostol*, amely Petőfi utolsó, nagy terjedelmű verses elbeszélése.

A kötet jegyzetei ezúttal is, akárcsak a sorozat korábbi köteteiben, alapos filológiai elemzésekkel, a versek keletkezési körülményeire és egykorú fogadtatására vonatkozó részletes információkkal gazdagítják az olvasást, miközben magyarázó jegyzetekkel segítik a művek mélyebb megértését.

Az 1973-ban indított, nagyszabású vállalkozás ezzel a kötettel ért a végéhez. A kézirat jelentős részét Kerényi Ferenc, a kiemelkedő Petőfi-kutató készítette el, aki 2008-ban hunyt el. A munkát végül Szilágyi Márton fejezte be, több mint másfél évtizeddel az előkészületek megkezdése után.

A kötet megjelenése lehetőséget adott arra is, hogy a Petőfi születésének 200. évfordulójára

született újabb kutatási eredményeket beépítsék a kiadásba. Így nemcsak Petőfi előtt tiszteleg, hanem azok előtt a kiváló filológusok előtt is, akik az elmúlt öt évtized során fáradhatatlanul dolgoztak a sorozat megvalósításán, de a befejezését már nem érhették meg.

A kötet kiadása jelentős lépés a hazai irodalomtörténeti kutatás számára, hiszen az 1848–1849-es versek gondos sajtó alá rendezése és jegyzetelése nemcsak az oktatás számára értékes, hanem a laikus olvasók számára is élvezetes és informatív olvasmányélményt kínál.

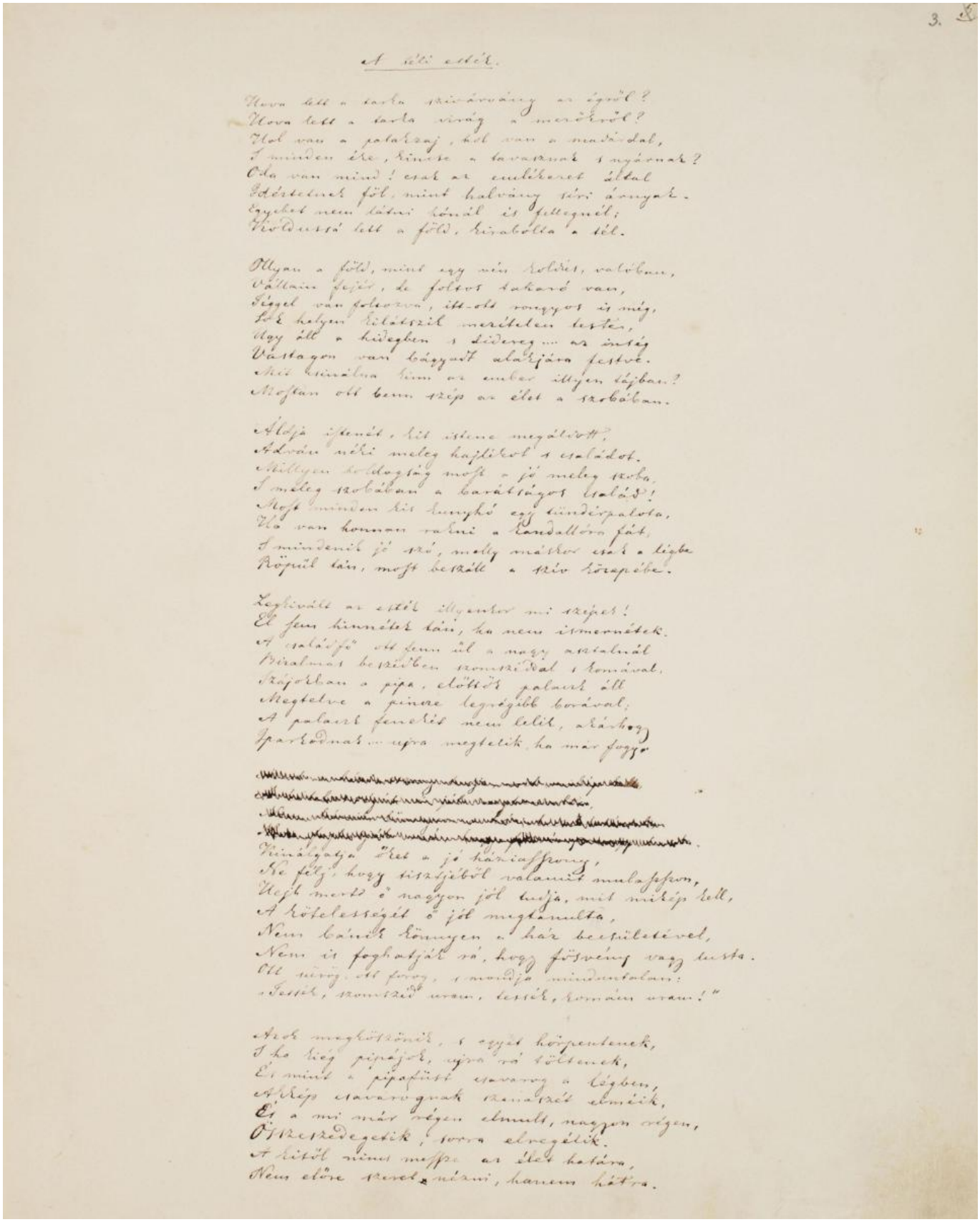

3.

Az élet ellen.

Hova lett a tarka pillangóvány az égről?
Hova lett a tarka virág a mezőkről?
Hol van a galambraj, hol van a madárdal,
S minden éke, kincse a tavasznak s nyárnak?
Oda van mind! csak az emlékezet által
Idézhetnek föl, mint halvány téli árnyak.
Egyebet nem látni fönn és fellegnél;
Pusztaverssé lett a föld, kirabolta a tél.

Olyan a föld, mint egy nincs kalács, valóban,
Vállain fejét, de foltot takaró van,
Tégla van foltozva, itt-ott rongyot is még,
Sok helyen kilátszik meztelen teste,
Úgy áll a hídegben s szélverésben az intézet
Vastagon van bádoggal alapjára festve.
Mit csinálna hím az ember ilyen tájban?
Mostan ott benn szép az élet a szobában.

Álmja ígéret, kit ismeretlen megáldott?
Szíván nélki meleg kályhát s családot.
Milyen boldogság most a jó meleg szoba,
S meleg szobában a barátságos család!
Most minden kis bunyhó egy tündérpalota,
Hol van honnan valni a kandallóra fát,
S mindenik jó szó, melly másnak csak a lábra
Rögtül fán, most betalál a szív közepébe.

Lehivált az ettől illyentén mi szépet!
El sem hinnétek tán, ha nem ismernétek.
A családfő ott benn ül a nagy asztalnál
Piralmas bensőben szomszédal s komával,
Szájában a pipa, előtte palack áll
Megtelve a pinze legrégibb borával;
A palack fenekét nem lelik, akárhogy
Igyekednek is ugyan megtelik, ha már fogy.

[illegible]

Vénségére ő ért a jó kedvnek,
Ne félj, hogy tiszteből valamit mulasszon,
Mert mert ő nagyon jól tudja, mit miképp kell,
A kötelességét ő jól megtanulta,
Nem bánik könnyen a bor becsületével,
Nem is foghatjál rá, hogy fösvény vagy tiszta.
Ott nógat, ott forog, s mondja mindenkinek:
„Igyék, szomszéd uram, igyék, komám uram!"

Arok megkötnek, s egyet körpentenek,
S ha kiég pipájok, újra rá töltenek,
És mint a pipafüst elszáll a légben,
A kép elszáll gondolatuk szemléletét,
És a mi már régen elmult, nagyon régen,
Összezsúfolódik, tovább elvegétlik.
A kitől nincs messze az élet határa,
Nem előre szeret nézni, hanem hátra.

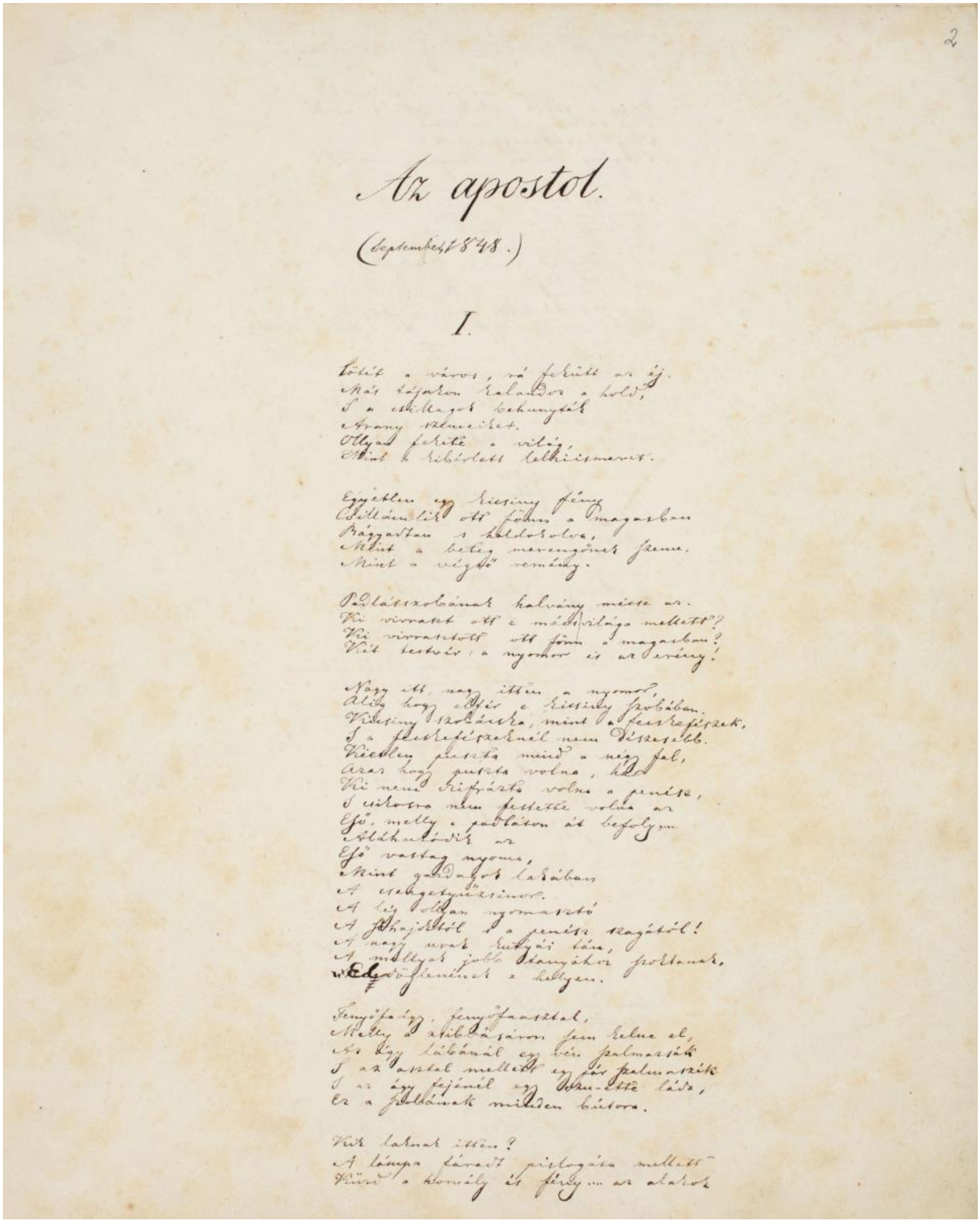

Az apostol.

(September 1848.)

I.

Lőtt a város, rá feküdt az éj.
Nyár táján halálos a hold,
S a csillagok bebujtak
Arany ülnekbe.
Olyan fekete a világ,
Mint a kibérelt lelkiismeret.

Egyetlen egy kicsiny fény
Villámlik ott fönn a magasban
Rázgatom s feltolakodva,
Mint a beteg merengőnek szeme,
Mint a végső reménység.

Példátlanodának halvány mécse az.
Ki virrasztott ott a mécsvilágos mellett?
Ki virrasztott ott fönn a magasban?
Volt testvér: a nyomor és az erény!

Nagy itt, nagy itten a nyomor,
Alig hogy ellér a kicsiny fényben.
Vékony szalmára, mint a fenyőfészek,
S a fenyőfészeknél nem rózsásabb.
Kiedlen pusztán mind a négy fal,
Arasz hogy pusztán volna, kész
Ki nem kiáltható volna a pénész,
S sikosra nem festette volna az
Első, mely a padláson át befolyt
Sláhautonok az
Első vastag nyomot,
Mint gabonások lábában
A vakegerüzsinok.
A bűz oltban nyomasztó
A főhajléktól s a penész nagától!
A nagy urak kutyái bán,
A miknek jobb hamvakhoz foltanak,
Ely-ő fenének a helyen.

Fenyőfadöz, fenyőfaasztal,
Mellyen a zabkása sem kelne el,
Az egy lábánál egy kis palmaszál
S az asztal mellett egy pár palmaszál
S az ágy fejénél egy kis-ette láda,
Ez a földnek minden bútora.

Kik laknak itten?
A lámpa fáradt pislogása mellett
Fönn a homály és félény az alakok

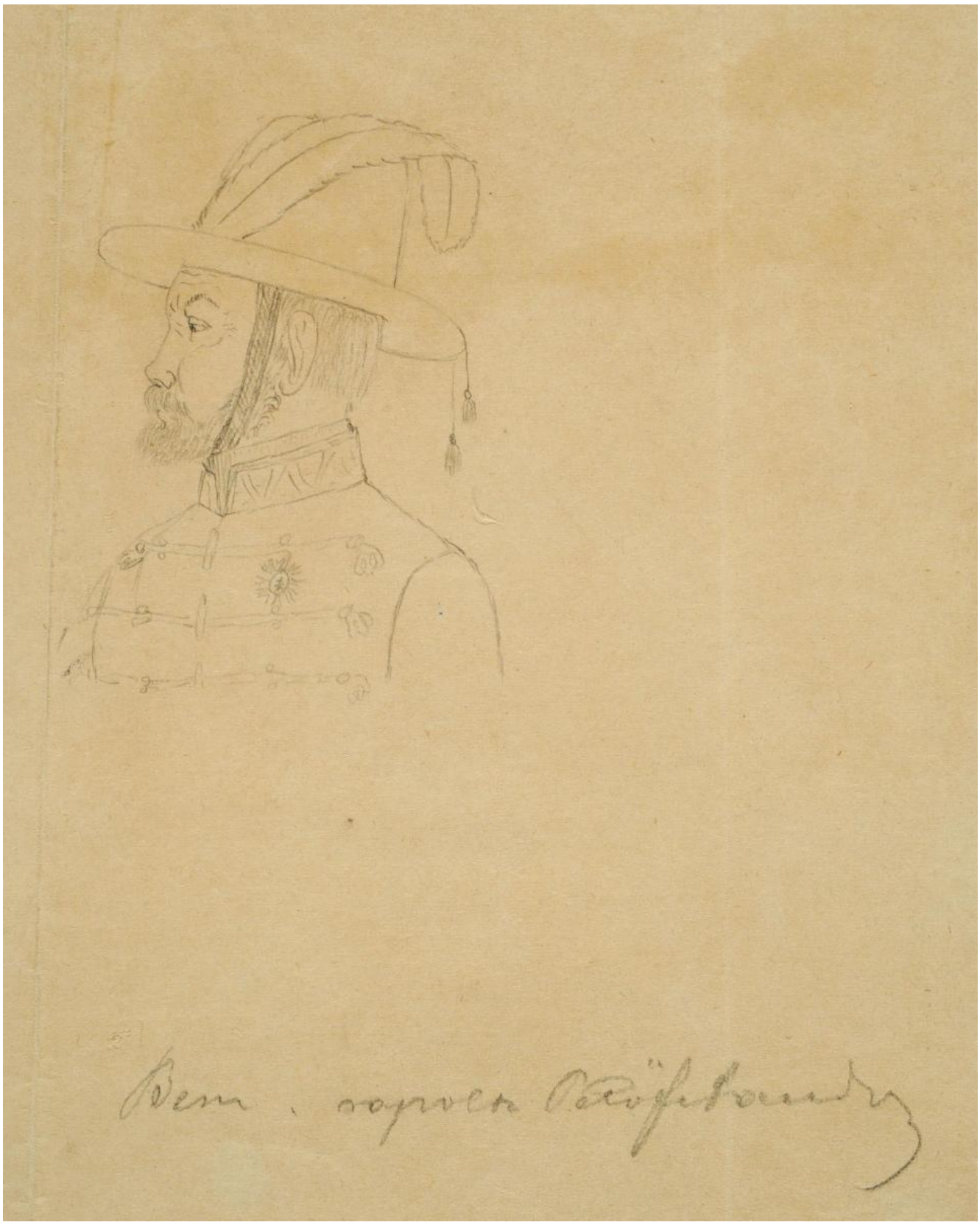

[10]

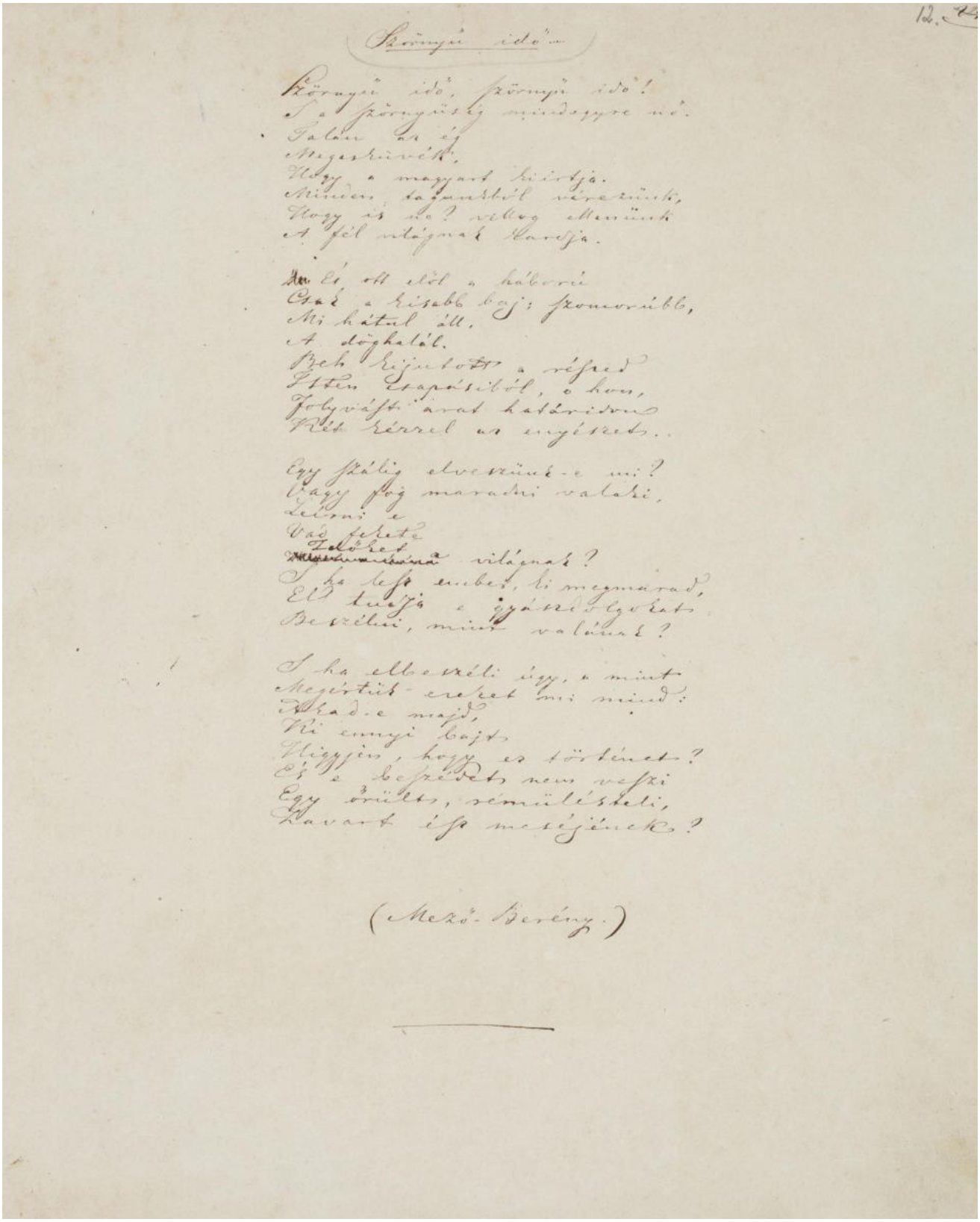

Szörnyü idő.

Szörnyü idő, szörnyü idő!
S a szörnyüség mindeggyre nő.
Talán az éj
Megsürüdik,
Hogy a magyart kiirtsa.
Minden tagunkból vérezünk,
Hogy is ne? vallog ellenünk
A fél világnak hadja.

De ki ott tőlünk a háború
Csak a kisebb baj; szomorúbb,
Mi hátul áll,
A dögkalál.
Szeb kijutott a részed
Isten csapásiból, ó hon,
Folyvást javat hatásidon
Két kézzel az ínségnek.

Egy fájdalig elveszünk-e mi?
Vagy fog maradni valaki,
Leírni e
Vad feketé
Tollcheet világnak?
S ha lesz ember, ki megmarad,
El hiszi e nyájas olvasó
Be szállni, mint valának?

S ha elbeszéli úgy, a mint
Megértük ezeket mi mind?
Akad-e majd,
Ki ennyi bajt,
Higyjen, hogy es történet?
Ő e kegyetlen nem veszi
Egy örület, rémülésnek,
Kavart ész meséjének?

(Mező-Berény.)

Hivatkozások:
[1] http://193.6.201.226/sites/default/files/Petofi-kritikai-kiadas_6_konyvbemutato_250211_FB_final.jpg
[2] http://oik.oszk.hu
[3] https://www.google.hu/maps/place/Orsz%C3%A1gos+Idegennyelv%C5%B1+K%C3%B6nyvt%C3%A1r/@47.490209,19.0510711,17z/data=!3m1!4b1!4m6!3m5!1s0x4741dc45c4cbb823:0xc0cafe03ff4f37d4!8m2!3d47.490209!4d19.053646!16s%2Fg%2F120qwcsl?hl=hu&entry=ttu&g_ep=EgoyMDI1MDEyOC4wIKXMDSoASAFQAw%3D%3D
[4] http://193.6.201.226/sites/default/files/Petofi-kritikai-kiadas_6_konyvbemutato_250211_meghivo_final.jpg
[5] https://www.facebook.com/events/652964087259661
[6] https://oszk.hu/kiadvany/petofi-sandor-osszes-muvei-kritikai-kiadas-6-koltemenyek
[7] https://jelesnapok.oszk.hu/hu/jimages/petofi_sandor_barabas_miklos_metszeterol_keszult_fotokopia
[8] https://copia.oszk.hu/poem/a-teli-estek/
[9] https://copia.oszk.hu/poem/az-apostol/
[10] https://copia.oszk.hu/poem/bem/
[11] https://copia.oszk.hu/poem/szornyu-ido/
[12] http://193.6.201.226/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[13] http://193.6.201.226/category/foszotar-es-pozicionalo/rendezvenyek